

De Probatis|| Sanctorvm|| Historiis

Partim|| Ex Tomis Aloysii Lipoma-||ni, Doctissimi Episcopi, Partim Etiam||
Ex Egregiis Manuscriptis Codicibus, Qvarvm permultæ antehàc nunquàm
in lucem prodière

Complectens Sanctos Mensivm Novembris Et Decembris

Surius, Laurentius

Coloniae Agrippinae, 1576-

VD16 S 10263

Vita S. Patrocli Abbatis.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-77423](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-77423)

VITA SANCTI PATROCLI ABBATIS,

AVTHORE S. GREGORIO EPISCOPO

Turonensi, De vita Patrum, Cap. 9.

M egregia Moyſi vatis prudentia diuinâ deſcenſio- nis tabernaculum, iuxta ipſum oris Dominici præcep- tum fabricare diſponeret, atque ad hoc, eiſdemque apparatus multa congerere iuſſus, non haberet cun- cta in promptuario, quæ ab ipſo Domino oſtenſa fue- rant in montis ardui ſummitate, iuſſit comoneri po- pulum, vt offerret vnusquiſque pro viribus quiddam muneris Deo, & hoc non ex neceſſitate, ſed ſpontè. Of- ferebât ergò donaria auri, argenti que, æris, ac ferri me- tallâ, gemmarum etiam micantium pulchritudines, ac ſila byſſi duplicati, cocci que biſtincti: nonnulli pelles arietum rubricatas, pilos que caprarum. Sed cùm hæc omnia doctores Eccleſiarum eſſe allegorica tradidiſſent, & in reliquis donarijs gratiarû genera demonſtraſſent, in illis caprarum pilis laudationum verba ſignificari dixerunt. Ità nunc & nos ſte- riles ſentiu, imperiti ſtudio, ſqualentes in actû, eſſi aurum, argentum que, vel gem- mas, ſila que duplicata, ac tortâ nõ offerimus, ſaltem vel pilos caprarum, id eſt, ver- ba, quæ ſanctorum atque amicorum Dei prodant miracula, in Eccleſia ſancta por- rigimus, vt legentes eo incitentur ſtudio, quo ſancti meruerunt ſcandere polum. Ergò quia nobis de beati Patrocli vita nupèr data relatio, quædam prodidit non omit- tenda, ea manifeſtandâ curauim. Et licet ſermo ſit ruſticus, non tamen occulen- da arbitratuſ ſum, quæ Deus geſſit per famulum ſuum.

19. Noueb. Exo. 25, &c.

Exod 35.

S. Patrocli pater eui adhibet paſce- dis ouibus.

Dat ſe ſtu- dijs literarû

Igitur beatiffimus Patroclus Biturigij territorij incola, Aetherio patre proge- nitus, cùm decem eſſet annorum, paſtor ouium deſtinatur, fratre Antonio tradi- to ad ſtudia literarum. Erant enim non quidem nobilitate ſublimis, ingenui ta- men. Cum que quodam meridie hic à ſcholis, ille à grege commiſſo, ad capiendum cibum paterno in hoſpicio conueniſſent, dixit Antonius fratri ſuo: Diſcede longi- us, nõ ruſtice: tuum eſt enim opus, oues paſcere: meum, literis exerceri: qua de re nobiliorem me ipſius officij cura facit, cùm te huius cuſtodie ſeruitus vilem reddat. Quod ille audiens, & hanc increpationem quaſi à Deo ſibi tranſmiſſam putans, reliquit oues in campi planitie, & ſcholas puerorum niſi animi agili at- que curſu velociffimo expetit. Qui primis elementis, ac deinceps omnibus, que ſtu- dio puerili neceſſaria erant, ità celeriter, memoria opitulante, imbutus eſt, vt fra- trem vel in ſcientia præcederet, vel alacritate ſenſûs, adiuuante diuini numinis auxilio, anteeret.

Dehinc Mumioni, qui quondam cum Childeberto Pariſiorum Rege magnus habebatur, ad exercendum commendatus eſt. A quo cùm ſumma amoris diligen- tia nutrireretur, ità humilem atque ſubiectum omnibus ſe præbebat, vt omnes cum tanquam proprium filium in ſumma bonitate diligeret. Regreſſus verò domum, patre deſuncto, reperit matrem ſuam adhuc ſuperſtitem. Cui illa ait: Ecce genitor tuus, nõ dulciſſime nate, obiit: ego autem abſque ſolatio dego: requiram ergò pu- ellam pulchram ingenuam que, cui copulatus, ſolatum præbeas maternæ viduita- ti. At ille reſpondit: Non coniungor humanæ coniugi, ſed quæ concepit animus, cum Domini voluntate perficiam. Sed eum genitrix nõ intelligens, quæreret quid hoc eſſet, proderè noluit, ſed abiit ad Arcadium Biturigæ vrbis Episcopum, petijt- que ſibi comam capitis tonderi, acciri que ſe in ordinem clericorum. Quod Epi- ſcopus, Domino volente, ſine mora compleuit. Multò autem poſt Diaconatus officium ſumens, vacabat ieiunijs, delectabatur vigilijs, exercebatur lectione, ac in oratione aſſidua ità promptus eſſundebatur, vt nec ad conuiuium menſæ cano- nicæ cum reliquis accederet clericis. Quod audiens Archidiaconus, frendens con- tra eum, ait: Aut cum reliquis fratribus cibum ſume, aut certè diſcede à nobis: non enim rectum videtur, vt nõ lis cum his habere victum, cum quibus Eccleſiaſticum implere putaris officium. Non eſt autem ob hæc ſeruus Dei commotus animo, qui tam eremi ſitiebat adire ſecretum: ſed egreſſus ab vrbe memorata, venit ad vicum Nercenſem: ibi que ædificato oratorio, ſancti Martini reliquijs cõſecrato, pueros

ſf erudire

IRIUS

ber

ber

RV III

5

Miraculis
claret.

erudire cœpit in studijs literarum. Veniebant autem ad eum infirmi, & sanabatur, atque energumeni nomen eius confitentibus, emundabantur.

Instituit
monasteriū
virginum.

Verum non ei erat solitudo, vt voluerat, sed patefacta virtus publicum vsque quaquē reddebat. Tunc pro hospitio eligendo quædam conscripta breuia posuit super altare, vigilans & orans tribus noctibus, vt quid ei Dominus iuberet, dignaretur manifestissimè declarare. Sed pietatis diuinæ incluta miseratio, quæ cum præsciens, eremitam esse decreuerat, breue illud accipere iubet, vt ad eremum properaret. Ille autem in cellula, qua debebat, congregatis virginibus, monasterium instituit puellarum, nihil de omni labore suo, quod ibidem aggregauerat, cum abscederet, sumens, nisi rastrum vnum, vnamque bipennem: ingressusque altas styuarum solitudines, venit ad locum, qui dicitur Mediocantus, atque ibi constructa cellula, in opere, quod supra diximus, Deo vacabat. Cum igitur inibi multos energumenos manu imposita, per signum Crucis effugatis dæmonibus, mente integra reddidisset, vnus ad eum adductus est rabidus, qui rictibus patulis ac ore cruento, quicquid attingere poterat, dentibus proprijs laniabat. Pro quo triduum in oratione prostratus, obtinuit ab illa diuinæ miseracionis potentia, vt mitigato furore, miser homo mundaretur: immixtisque in os eius digitis, fugato feralis atrocitatis spiritu, personam restituit incolunitati. Nullas verò ante eum vires habere poterat persuasionis iniquæ præstigiū. Nam sicut hos, qui vexabantur, emundabat, ita & quæ immittebat occultè atrocia author criminis, repellat per Crucis sacratissimam virtutem. Leubellæ enim cuidam fœminæ cum tempore luis illius inguinaris diabolus Martinum mentitus, oblationes, quibus quasi populus saluaretur, nequiter obtulisset, hæc ad sanctum delata, non solum, reuelante Spiritu sancto, enauerunt, verum etiam ipse in centor malorum sancto terribilissimus apprensus, nequiter gesserat, confessus est. Transfiguratur enim sæpè diabolus se in Angelum lucis, vt hac fraude decipiat innocentes.

Pellit ab ho-
mine fœuū
dæmonem.

2. Cor. II.

Sed cum ei multas intenteret insidias, nè hic ascenderet, vnde ille corneter, immisit ei cogitationem, vt prætermissa eremo, ad seculum reuerti deberet. Sed cum sanctus virus grassari sensisset in pectore, in oratione prostratus petebat, vt nihil aliud, nisi quod Deo esset placitum, exerceret. Tunc apparuit ei Angelus Domini per visum, dicens: Si vis mundum videre, ecce columna, in quam ascendens, contemplare omnia, quæ geruntur in eo. Erat autem ante eum per ipsam visionem columna miræ celsitudinis collocata. In quam ascendens, vidit homicidia, furta, cædes, adulteria, fornicationes, & omnia praua, quæ geruntur in mundo: & descendens, ait: Nè, quæso, Domine, reuertar ad has prauitates, quas dudum, te confessus, oblitus sum. Tunc ait illi Angelus, qui cum eo loquebatur: Desine ergò querere mundum, nè pereas cum eo: sed potiùs vade in oratorium, in quo Dominum depreceris, & quod ibi inueneris, hoc tibi erit consolatio in peregrinatione tua. Ingressus igitur cellulam oratorij, inuenit regulam fidelem, in qua signum Crucis Dominicæ erat impressum: agnoscensque munus diuinum, intellexit sibi ad omnia mundanæ persuasionis incitamenta hoc esse inexpugnabile munimentum.

Eccè que in
mundo ge-
runtur.

Nota hæc
de virtute
signi S. Cru-
cis.

Condit mo-
nasterium
Colubari-
ense.

Abit de vita.

Miracula
ad sepulcrū
eius.

Post hæc ædificauit monasterium Columbariense in miliaribus quinque à cellula eremi, in qua habitabat: & congregatis monachis, vt in solitudine libero potius fungeretur arbitrio, Abbatem instituit, qui gregi monasteriali præesset. Octauum autem & decimum in hoc eremi loco expleuerat annum. Tum congregatis fratribus transitum suum annuncians, obiit in senectute bona, & sanctitate præcipua. Qui aquis ablutus, feretroque impositus, ferebatur ad monasterium suum, vbi se viuens sepeliri mandauerat. Tunc Archipresbyter Nercensis vici, collecta clericorum cohorte, voluit vi auferre glebam sancti corpusculi, videlicet vt ad vicum suum, vnde egressus fuerat, sepeliretur. Sed cum furibundus veniens, vidisset à longè pallam, quæ sanctos tegebat artus, eximio albere nitore, ita nuda Dei est metu perterritus, vt omni velocitate reuocaret ab animo, quod malè conceperat leuitatis arbitrio. Coniunctusque psallentibus, in exequijs sancti progressus, tumulauit eum cum reliquis, qui aderant, fratribus in ipso Columbariensi monasterio.

Ad cuius sanctum sepulcrum Prudentia cæca, cum alia Lemouicina puella, famuliter lumine viduata, vt sepulcrum ipsum in oratione osculata sunt, lumen recipere

S U

cipere meruerunt. Maxonidius autem post quintum cęcitatis suę annu[m], hunc tumulum sanctu[m] adiit, lumenq[ue] recepit. Energumeni verò, Lupus, Theodulphus, Rucco, Scopilia, Neštariola, Tacihildis, ad hunc sanctu[m] tumulum sunt mundati. Sed & puellę duę, de Lemouicino venientes, oleo, quod ipse sanctus benedixit, perunctę, à nequitia, qua obfidebantur, mundatę sunt. Et quotidie ibidem ad corroborandam fidem nostram, mirabilia operatur Dominus, qui perpetualiter glorificat sanctos suos.

Artē de virtutem sancti olei.

VITA SANCTÆ ELISABETH, REGIS HVNGARORVM FILIAE, AVTHORE IACOBO MONTANO SPRENSI.

PRAEFATIO AVTHORIS.

Desideranti mihi per annos iam plurimos vitam & res gestas Elisabeth conscribere, ac meritissimę foeminae pro virili parte magnificas prędicare virtutes, partim verecunda quędam ad scribendum lentitudo, partim occupationes obtiterunt honesta: Illa quidem, pro sui natura tantam scribendi mole[m] vel inchoare, nedum profęqui, gravabatur: hæc verò, si quę fuissent incepta, vario rerum strepitu minabatur singulis penè interruptum iri momenti. Verum nè sub agendarum prætextu rerum, in torporem aliquando se tarditas ipsa mutaret, fieretque meritò reprehensioni obnoxium, quod antea non iniuria potuit excusari: tandem ad rem maturandam incumbere, tum proprię censura iudicij persuasus, tum contribulium quorũdam desiderio veluti quodam classico excitatus, animum induxi. At (fortè quispiam dicet) qua fiducia, quo fructu, cuius deniquè spe præmij? Fiducia certè, non ingenij, non eruditionis: quę quàm sint angusta, nemo inter mortales me nouit intimius: sed magis diuinę gratię, quę nulli vnquam fuit ritè poscenti negata: fructu verò excitandę ad virtutem affectionis & meę, & aliorum, si qui nostra hæc qualiacunq[ue] dignabuntur attingere. Deniquè spe præmij, non cuiuscunq[ue], sed æterni, sed immortalis, sed diuini. Nam temporarium, quod de cupiditate potest laudis humanę provenire, tam est insigni vanitate, tamq[ue] pudenda tenuitate, vt non possit non amentissimus censeri, qui eius gratia sacrarum se rerum tractationi dedit. Quid enim amentius vel esse, vel dici queat, quàm indè momentariam venari gloriam velle, vnde totius dator boni Deus laudari vel solus debeat? Pudet meminisse iactantię & appetitionis impudentissime quorundam, secularis fastu scientię tumentium, atq[ue] ad inanem vulgi laudem emerendam & dies & noctes aspirantium, tanquàm ea lucubratorum editarum iusta sit merces: qua tamen quum fuerint abundè perfructi, necesse est sui tandem eos pœnireat consilij, quòd, posthabita celestis præmij perpetuitate, tanti nequiquam emerint pœnitere. Scilicet imbecilles homuli, atq[ue] in putredinem conuertendi, ingenio & eruditione gloriolam quærunt, cum Christus Iesus vitę magister, virtus, gloria & sapientia summi patris, doctrinam suam non sibi, sed patri referat acceptam, dicens: Mea doctrina, non est mea, sed eius qui misit me. Ioan. 7. Cũ igitur & Deum in sanctis laudare, & eidem quicquid boni possumus, ascribere debeamus, hanc sanctissime sanctitatis matronam, è diuarum numero selectam, pro concessio diuinitus ingenio laudare sic adnitemur, vt neque nostram, neque hominum, sed Dei laudem persanctè quæramus. Magnum profectò & graue onus, viresque nostras longè transcendens: Verum illi confidimus, qui dixit: Sine me nihil potestis facere. Ioan. 15. Ad quem, vastum hoc rerum gestarum æquor emensuri, flaccida supplicis vela desiderij pandimus, flagitantes ea (quãdo quidem de Crucis antenna funiculo spei nexa propendent) placidissimo sancti spiritus flamine distendi: vt inoffenso caruleu[m] iter cursu radentes, & feuos borealis aurę deuitemus afflatus, & ad litus appellamur optatum. Caterum quia multa nobis sacer vberis vitę decursus describenda suppeditat, nè verbosa prolixitate legentium oneremus fastidium, hæc stylum arte temperabimus, vt minutiora succinctè, grauiora modestè, omnia dilucidè differamus.

In homines manis gloriola cupidos.

Ioan. 7.

Ioan. 15.

IRIUS
 10ber
 10ber
 RV III
 5